

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Objectiones concendentcs Deum non esse objectum attributionis
Fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II. *Trinus, & Vnus*, sicque objecta illa creata non minus directè spectant ad objectum adæquatum materiale fidei, quam increata, æqualiter sub eo continentur.

VII. Obicies secundo: Deus & creatura non æquè comprehenduntur sub objecto charitatis, ergo nec sub objecto fidei. Negatur tamen consequentia, in creaturâ enim non est bonitas divina, sed quædam tantum illius creata participatio, at verò divina auctoritas in dicendo, seu increata ejus veracitas æquè informat extrinsecè res creatas, ac Deum ipsum, & æqualiter iis applicatur, cum æqualiter illas revelet nobis Deus, ac seipsum, æquè enim revelat Deus Ævam comedisse pomum vetitum, ac se esse immensum.

Diverso modo continetur creatura sub objecto Fidei, & Charitatis.

SECTIO SECUNDA.

Quid sit objectum attributionis Fidei divinæ.

I. *Objectum attributionis à nonnullis vocatur subiectum.*

OBJECTUM attributionis, ut supra diximus, est id de quo in aliquâ scientiæ parte agitur, & ad quod cætera omnia, quæ in scientiâ illâ tractantur, tanquam ad finem referuntur. Hinc multi cum Durando objectum attributionis vocant subiectum: objectum quippe à subiecto in hoc distinguunt, quòd quicquid in scientiâ aliquâ cognoscitur, vocetur objectum: subiectum verò aiunt esse rem illam de quâ, & in ordine ad quam cætera in illâ scientiâ cognoscuntur. Sic subiectum Physicæ est corpus naturale, objectum verò sunt quantitas, motus, ubicatio, & reliquæ ejus proprietates, ad perfectam corporis naturalis cognitionem spectantes.

II. *Diversa de subiecto attributionis Fidei sententia.*

Varie ergo hac in re sunt Theologorum sententiæ: aliqui actum meritorium, alii visionem beatam esse volunt objectum attributionis fidei, quod nimirum fides ad hæc ordinetur. Sed contra; multa enim sunt objecta fidei divinæ credita, quæ ad ista propriè non referuntur. Sic Abafalonem capillis ex arbore pendulum in aère hæfisse, Amasam à Joab occisum esse, & id genus alia, quid ad hæc obtinenda, directè saltem, conducunt. Quod si quis dicat, vel hæc objecta credero esse bonum, sicque utile ad divinam fruitionem obtinendam, idem dici posset de quacumque aliâ virtute, cum omnes actus virtutum supernaturalium sint vitæ æternæ meritorii.

III. *Volunt aliqui Christum esse objectum attributionis Fidei.*

Dicunt alii objectum attributionis Fidei esse Christum, tum quia ad cognoscendum Verbum incarnatum Fides nostra primariò ordinatur, tum quia in Christo præcipua Fidei nostræ mysteria continentur. Sed contra: vel enim auctores isti de Christo loquuntur ut Deo, vel ut homine. Si primum, paulò post videbimus quid hac de re sit dicendum; si secundum, quamvis Christi humanitas sit objectum præstantissimum, in cognitione tamen subordinatur Deo, sicque esse nequit objectum attributionis Fidei.

IV. *Deus est objectum principale Fidei.*

Prima Conclusio: Deus est objectum principale Fidei. Hac de re nulla potest esse difficultas; objectum siquidem principale alicujus artis, vel scientiæ, ut in Logicâ dixi Disp. 7. Sect. primâ, est præcipuum quod in arte illâ, vel scientiâ tractatur, etiamsi alia omnia, quæ in illâ scientiâ tractantur, ad illud non referantur: in quo differt ab objecto vel subiecto attributionis, ad quod requiritur, & sufficit, ut de illo isthic agatur,

& ut omnia, de quibus in illâ scientiâ agitur, ad illud ordinentur, sive objectum illud sit entitativè præcipuum ex iis, quæ in scientiâ illâ tractantur, sive non. Sic quamvis in libris de cælo agatur de Intelligentiis, Ipararum caelestium motricibus, & consequenter hæc sint objectum principale illorum librorum, cælum tamen ipsum est objectum eorum attributionis, utpote ad cujus cognitionem omnia, quæ in his libris tractantur, etiam ipsæ intelligentiæ, referuntur. Hinc ergo clarè constat, Deum absque omni dubio esse objectum principale Fidei, cum & de eo in hoc tractatu agatur, & objecta omnia, de quibus hic disputatur, infinitis gradibus excedat. Plura hac de re dicta sunt i. p. d. l. f. 5. dum de objecto Theologiæ.

Objectum attributionis & principale quomodo differans.

Secunda Conclusio: Deus non principale tantum, sed attributionis etiam est Fidei objectum: ita S. Thomas i. p. q. i. a. 7. Suarez hic, Disp. 2. Sect. 1. & 2. Valentia hic, punc. 1. §. 3. Tannerus to. 3. d. 1. q. 1. dub. 2. num. 19. Granado hic Controv. 1. tract. 1. disp. 6. num. 11. Conink Disp. 9. dub. 1. Molina, Vasquez, & alii contra Arriagam hic, d. 1. Sect. 2. 11. 8. dicentem Fidem, nec Deum, nec ullum aliud habere objectum attributionis.

V. *Assignatur objectum attributionis Fidei.*

Nostra tamen conclusio probatur; subiectum namque attributionis, ut diximus, est illud, circa quod ars aliqua, vel scientia præcipuè versatur, & ad cujus perfectionem cognitionem cætera, de quibus in scientiâ illâ agitur, referuntur, sed horum utrumque competit Deo, cum & præcipui Fidei actus circa Deum ejusque attributa versentur, credimus siquidem Deum esse, juxta illud Apostoli ad Hebræos 11. supra citatum: *Accedentem ad Deum oportet credere quia est, &c.* & Joan. 17. v. 3. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum. Credimus etiam eum esse Infinitum, Æternum, Immensum, Creatorem cæli & terræ, &c.* & hæc omnia de illo tanquam de subiecto prædicamus: quæ clarè ostendunt primarios quosque Fidei actus circa Deum versari.

VI. *Ostenditur objectum attributionis Fidei esse Deum.*

Præcipui Fidei actus circa Deum versantur.

SECTIO TERTIA.

Objectiones contendentes Deum non esse objectum attributionis Fidei.

OBJECIONES primò: licet plurimi, iique primarii actus Fidei in Deum ferantur immediatè, multi tamen Deum omnino non habent pro objecto, sed res tantummodo creatas; hi ergo actus, Deum pro subiecto attributionis habere non possunt, nec ad eum hoc titulo referri. Respondetur, ad hoc ut facultas aliqua rem quampiam habeat pro subiecto attributionis, non esse necessarium ut singuli actus in illud immediatè ferantur, sic enim nulla ars, vel scientia haberet objectum attributionis, cum nulla omnino sit, cujus omnes actus in objectum illud ferantur immediatè. Ad objectum ergo attributionis, ut in Logicâ, disp. 7. Sect. 1. dixi, sufficit ut objecta omnia, quæ in illâ scientiâ cognoscuntur, ad illud in esse scibilis ordinentur, hoc est, ut illorum cognitiones ad perfectionem hujus cognitionem deferviant, & illis cognitis, objecti attributionis proprietates & perfectiones clariùs innotescant.

I. *Dices: multi Fidei actus in Deum omnino non ferantur.*

Ad objectum attributionis non requiritur ne omnes actus in illud ferantur immediatè.

Eodem

II. Eodem ergo modo in presenti, licet actus omnes Fidei non habeant Deum pro objecto, rerum tamen omnium, quæ in Fide tractantur, cognitio ad perfectionem Dei cognitionem deservit, & aliquam illius perfectionem, ut potentiam, providentiam, pulchritudinem, &c. manifestat; nihil enim in hac materiâ tractatur, quod non sit vel potentia ejus & providentiæ effectus, vel ad aliquod Dei prædicatum, ut error ad illius veracitatem, peccatum ad sanctitatem, & excellentiam declarandam juvat, quippe qui rei tam scedæ ac turpis auctor esse non possit. Sic Physicus, non de luce tantum agit, sed etiam de tenebris, Logicus similiter de syllogismo sophistico, quod nimirum hujus cognitio ad syllogismi veri, illarum ad lucis cognitionem plurimum conferat, opposita namque juxta se posita magis elucescunt. Unde licet in S. Joannis Evangelio multa scribantur, in quibus expressa Christi mentio non sit, Cap. tamen 20. v. 31. dicit Apostolus: *Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quia JESVS est Filius Dei*, &c. Qua de causa S. Augustinus lib. 14. de Trinitate, cap. 1. scientiam aliquam dari asserit, quâ, inquit, *Fides saluberrima gignitur, nutritur, & roboratur*.

Erroris & peccati cognitio quâ ratione ad Dei cognitionem conducatur.

Opposita juxta se posita magis aliugiscunt.

III. Objicies secundo: Sicut cognitio creaturarum juvat ad perfectionem cognitionem Dei, ita cognitio Dei juvat ad perfectionem cognitionem creaturarum: ergo tam creaturæ erunt objectum attributionis Fidei, quàm Deus. Sed contra: sic enim in Physicis tam cognitio corporis naturalis juvat ad perfectionem cognitionem motus, quantitatis, ubicationis, & reliquarum ejus proprietatum, affectionum, & accidentium, quàm hæc ad perfectionem cognitionem corporis naturalis. Sic etiam tam conducit cognitio syllogismi veri ad cognitionem sophistici, ac e contra: cognitio etiam sanitatis ad cognitionem morborum, quàm horum cognitio ad cognitionem sanitatis, & tamen nullus opinor dicet, aut illa respectu corporis naturalis, aut syllogismum sophisticum respectu veri, morbos denique respectu sanitatis esse subjectum attributionis.

Non quicquid juvat ad cognitionem alterius est respectu illius objectum attributionis.

IV. Respondetur itaque juxta dicta in Logica, Disp. 7. Sect. 1. Ad subjectum attributionis non sufficere ut cognitio unius quomodocumque conducatur ad cognitionem alterius, sic enim vitium esset objectum attributionis respectu virtutis; sed requiritur, ut unum ad aliud referatur, vel tanquam vitiosum ad integrum, vel tanquam minus perfectum ad perfectius, vel tanquam rami, ut ita dicam, ad radicem, quo pacto proprietates referuntur ad essentiam. Omnibus autem his modis creaturæ ad Deum, & earum cognitio ad Dei cognitionem referuntur: Deus autem nullo ex his modis referatur ad creaturas, sicque implicat, ut hæc respectu Dei sint subjectum attributionis.

V. Adde, res creatas, quæ actibus Fidei obijciuntur, esse plurimas, earumque plerasque nullam inter se connexionem, aut ordinem habentes; unde ex iis nulla potest respectu aliarum esse subjectum attributionis, cum sese ad invicem habeant disparatè, omnes autem esse nequeunt; qui enim plura attributionis objecta, quàm unum statuit, nullum statuit. E contra verò res omnes, ut in esse entis, ita & in esse scibilis, ad Deum referuntur: imò in hoc tractatu de Fide, Dei cognitio peculiariter intenditur, ut ex locis Scripturæ supra citatis constat, & ex illo Isaia 48. vers. 17. *Ego Dominus Deus tuus docens te utilis, id est, ea, quæ ad ultimi finis consecutionem de-*

Omnia quæ in hac materiâ tractantur, ordinantur ad cognitionem Dei.

serviunt, qui, ut in materiâ de beatitudine videmus, est cognoscere & amare Deum.

VI. Quæres, sub quâ ratione Deus sit objectum attributionis Fidei? Respondetur, sub conceptu Deitatis, seu Deum ut Deum: ita S. Thomas hic, & 1. p. q. 1. a. 7. & alibi: Scotus Dist. 23. quæst. unicâ, & communis Theologorum sententia. Hoc imprimis suadet variis Scripturæ testimoniis: Primò ex illo ad Hebræos 11. supra citato: *Accedentem ad Deum oportet credere quia est*. Et idem Apostolus 1. ad Thessal. cap. 1. vers. 8. *Fides vestra, quæ ad Deum est: ac denique in Symbolo Apostolorum dicitur: Credo in Deum*. Hæc etiam de causâ Fides dicitur virtus Theologica. Cum ergo Fides ad Deum peculiariter tendat; juxta illud S. Cyrilli Hierosol. Cathec. 5. illuminatorum: *Fides Deum speculari, Deum intuetur*, & totâ Sectione præcedente ostensum est; cum etiam in omnia prædicata ejus necessaria, & intrinseca ex æquo feratur, nec in unum magis quoad objectum materiale, quàm in aliud, nullum ex his attributis potest esse subjectum attributionis Fidei, sed Deitas, ad cujus cognitionem horum omnium cognitio refertur. Prædicata verò contingentia, & partim extrinseca, ut esse actu creatorem, glorificatorem, &c. esse nequeunt subjectum attributionis Fidei, cum in hæc secundariò tantum feratur, & in ordine ad prædicata intrinseca: Deus siquidem ideò creat, ut ejus potentia, glorificat, ut bonitas cognoscatur, sicque prædicata hæc contingentia ad necessarium manifestationem ordinantur.

Objectum attributionis Fidei est Deus ut Deus.

Fides primariò tendit in Deitatem.

Nullum Deo attributum præ alio potest esse subjectum attributionis Fidei.

SECTIO QUARTA.

Notantur quedam circa objectum materiale Fidei: & peculiariter circa triplex Symbolum.

I. ID imprimis notandum circa modum loquendi: Quando S. Thomas hic, a. 2. affirmat objectum Fidei esse quid incomplexum, solum velle res, quas Fide credimus, non constare à parte rei, & formaliter prædicato & subjecto; hæc enim per solam intellectus operationem fiunt, res varias dividendem intentionaliter, quæ à parte rei sunt identificate, & hoc modo, ut docet idem S. Thomas, hæc objecta, quamvis realiter incompleta, intentionaliter tamen sunt complexa. De objectis Fidei complexis deinceps erit sermo, iis præsertim, quæ in triplici Symbolo continentur.

II. Quæres primò: Utrum Symbolum illud, quod vocatur Apostolorum, fuerit ab Apostolis compositum. Negat Lutherus, ipsumque secuti hujus temporis Novatores, occasionem eis hæc in parte præbente Erasmo, qui in prologo paraphrasis in Mathæum, hoc in dubium vocasse videtur: adeò verum est, quod dici solet, Erasmus posuisse ova, ex quibus Lutherus exclusit scorpiones.

III. Dicendum nihilominus, indubitatum esse, hoc Symbolum fuisse ab Apostolis compositum: hoc namque & Patres omnes affirmant, & ex perpetuâ, jam inde à nascente Ecclesiâ, traditione est Fide certum. Utrum verò ita ab iis compositum fuerit hoc Symbolum, ut omnes & singule ejus partes ab omnibus Apostolis simul collatæ & approbatæ sint, an singuli singulos articulos vivente adhuc

I. Quo pacto objectum Fidei sit quid incomplexum & incomplexum.

II. Verum Symbolum illud, quod dicitur Apostolorum, fuerit ab Apostolis compositum.

III. Certissimum est Symbolum fuisse ab Apostolis compositum.